

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dem pošljana:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2.
Četrt leta „ 1.

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristoopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Članki, ki jih avtorji pošljejo se dobivajo po naročnikih na Starem trgu in v Gorici.

Članki se pošljejo vredništvu narodnega pravdnika „Soča“, č. g. Andreju Lavaj-u Via Canonica N. 8 v St. Roku v Gorici.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delavcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri omaritvah.

Naše pravosodstvo.

(Koniec.)

Začnimo z obravnavo pri kazenskih rečeh. Okrajne sodnije pečajo se le s prestopki. One vabijo na ovadbe dotične zatožence in jih izprašujejo; zaslišujejo zatožnika ali poškodovanega in priče, zapisujejo vse izpovedbe v zapisnike in izrekajo razsodbe. Ker gre tu za čast, poštenje in svobodo, je naravno, da so kazenske obravnave velikega pomena, in da zahtevajo natančnost, nepristranost, objektivnost in pa, da so zapisniki pisani v jeziku strankam umevnem; dosledno in ne le postavno morali bi se kazenski zapisniki spisevati, kedar gre za slovenske stranke, v slovenskem jeziku. Ali kaj se godi? Navadno se pišejo ti zapisniki ali v laškem ali v nemškem jeziku, in ker morajo stranke zapisnike podpisati, pripeti se čestokrat, da podpisujejo reči, katerih niso izrekle, in da se potem na take neresnične zapisnike izreka tudi razsodba. To se kaže navadno pri obravnava, ki se vršijo pri okrožni sodnji, kjer stranke in priče preklicujejo to, ne kar so sodniku izpovedale, ampak kar je v nemškem ali laškem zapisniku napak zapisano, in na vprašanje, zakaj to storijo, odgovarjajo, da jih sodnik ali ni razumil, ali slabo razumil, in da je tako reči dal zapisati, katerih niso izrekle; in temu je vzrok, ker so zapisniki v ptujem jeziku pisani.

To ravnanje gospodov sodnikov je protipostavno, kali in moti pravično in objektivno sojenje in jemlje ljudstvu zaupanje do sodnikov. To bi se moralo povsem odstraniti v interesu pravičnega pravosodja. Zapisniki morajo se zapi-

sovati v jeziku strankam umevnem, toraj pri slovenskih strankah v slovenskem jeziku, tako da stranke vedó kaj podpisujejo, ker le taki resnični zapisniki morejo biti podlaga za pravično razsodbo.

Take bi se lahko ravnalo pri vseh okrajnih sodnijah in celo pri mestno-odredjeni sodnji v Gorici, pri kateri pa bi se morale izročiti kazenske obravnave uradniku slovenskega jezika zmožnemu ne pa takemu, ki slovenščino le za silo lomi, kakor se to navadno godi.

Pri c. k. okrožni sodnji v Gorici obravnavajo se kazenske pravde o prestopkih v drugi stopinji in pa o pregreških in hudodelstvih v prvi stopinji, in sicer obravnavajo se toliko ti isti slučajji, o katerih sodijo sodniki sami in pa oni, o katerih sodijo porotniki.

Vse te obravnave se pa vršijo tudi sè slovenskimi strankami le v laškem jeziku; v istem jeziku se spisujejo zapisniki, proglašajo in izdajajo razsodbe.

Pri slučajjih, ki se obravnavajo le pred sodniki, stavi sicer predsednik vprašanja obdolžencu in pričam navadno v slovenskem jeziku, odgovori pa se zapisujejo le v laškem jeziku; pri porotnih obravnava pa se še to ne godi, ampak predsednik, če tudi je Slovenec, stavi navadno vsa vprašanja le v laškem jeziku, tolmač pa jih prestavlja v slovenski jezik, in odgovore pa v laški, a zapisuje se v zapisnik vse le v laškem jeziku. Tudi razsodbe se razglašajo v laškem jeziku, v katerem se tudi izdajajo, in slovenskemu obtožencu se pove obsežek razsodbe le v malo stvkih.

Vse to moralo bi drugače biti, in slovenski obdolženec ima pravico, da se tudi z njim

obravnavava v slovenskem jeziku, da se mu razsodba proglašja in na zahtevo tudi izroča v slovenskem jeziku, ker le tako bi mu bilo mogoče poznati razloge, na katerih stoji razsodba. Pa tudi državni pravdnik govori pri obravnava le v laškem jeziku in navadno tako tudi zagovornik — s prav redkimi izjemami — in ker se govora državnega pravdnika in zagovornika ne prestavljata v slovenščino, obdolženec nič ne razumi, kaj se o njem govori.

Da tako ravnanje bije v obraz členu 19. temeljnih postav, in da se tako ne krepi in vtrjuje zaupanje ljudstva do sodnikov in v njih pravosodje, ter da tako pravosodje ne more postati steber državi, tega ni treba še dokazati, ker le tedaj je mogoče temeljito, nepristransko in objektivno pravosodje, ki si zadobi tudi zaupanje od ljudstva, ako sodnik popolnoma razume jezik strank, ako se vsa obravnava vrši v jeziku strankam popolnoma umevnem, ako se v tem jeziku spisujejo obravnava zapisniki in v istem jeziku proglašajo in pismeno izdajajo razsodbe. To moramo zahtevati in bomo zahtevali z vso odločnostjo toliko v interesu jezikovne enakopravnosti, kolikor pravosodja samega.

Govor posl. dr. vit. Tonkli-ja

v državnem zboru 30. aprila.

(Dalje.)

Zdaj pridem k našim posebnim željam in zahtevam glede vpeljave jezikovne enakopravnosti na naših srednjih šolah. Vše skoz deset let sem tirjamo vsako leto z vso odločnostjo, da bi se vendar enkrat v južnih deželah vpeljali na gimnazijah paralelni razredi z materinim kot učnim jezikom. Pod prednikom nje. ekscelece sedanjega naučnega ministra se je konečno posrečilo, da so na nižjem gimnaziju v Ljubljani dobili take paralelke, če tudi se te niso po vsem osnovali sè slovenskim kot učnim jezikom, ker se nekateri predmeti še vedno v nemščini predavajo. Mi smo tirjali tako ustanovitev tudi za gimnazije v Mariboru, Celji, Gorici, Trstu in Pazinu.

Gospod naučni minister je nas zavrnil, rekoč, da se ima ta ustanovitev imeti za poskušajo; ko bi se ta ponesla, potem bi ne bil nobeden zadržek, da se razširi tudi na druge, zgoraj imenovane gimnazije. No, kaj se je zgodilo? Nje. eksceleca gospod naučni minister je svojega poročevalca — mislim, da se ne motim, da je bil prav tisti, ki je tukaj navzoh — poslal v Ljubljano. Ta je učenec slovenskih paralelna na višem gimnaziju izpraševal in se pri tem prepričal, da so nemškega jezika tako dobro zmožni, da za naprej brez težave dobivajo pouk v nemščini.

S tem je bil tedaj odetranjen zadnji razlog, ki se je staval nasproti našim opravičenim željam. Mi smo tirjali tedaj od nje. ekscelece — toliko po privatni poti, kakor javno, gospoda se še spomina mojih govorov — da bi se, ko so zapreke odstranjene, vendar vpeljale paralelke tudi na onih gimnazijah, katera sem omenil.

Nje. eksceleca se je vendar vedno, če ne popolnoma, vsaj deloma protivno obnašal in dajal odgovore, podobne onim Pythie, tako, da so se dali tako ali tako razumeti. (Čuj teli na de an i o i). Konečno so je vendar odločil, da je nekaj enakega vpeljal tudi v Mariboru. Vendar so paralelke v Mariboru izpadle v nekako pomlajeni meri, ker se le nekateri predmeti v slovenščini predavajo.

Jaz vprašam po razlogu: Zakaj ni nje eksce-

LISTEK.

Črtice o popotovanji v sv. dežele.

Egipt obsega okoli 30 mt. širjave Nilove planjave in še stranske planjave, ktere „Fajum“ kličejo. Tudi je še precej obširni Delta; Nil ki je proti koncu prej ko se v morje zliva, razkrojen tako da se v posameznih razkrojinah nabira toista zemlja, ktero povoden pobira in pripeljuje iz raznih rodovitnih Abisinskih gorã. Kadar voda Nila nekoliko odteče brž začnejo prebivalci govej iz Delte odvažati na polje, ki je od Nilove planjave oddaljeno. Naši štanderžnje bi blizo takih toletih mlak dobro stali, oni bi vozili in ropotali s koši in sodami cele noči, bi gojili, kopali, orali, sadili, zalivali salato endivijo, pridelali široke bare, kakor nekdanji kmetovski klebuki, vrzote rezali, pod katerih stebлом bi gotovo družinico zajčkov našli se rahljati, igrati in hrustati, dokler nož ali favé ostalo zavetje ne podere, ki ga je še vedno polna kaštela potem ko so se pod njem zajčki zredili odebili in slednjič lovčevi nevsmiljenosti zapadli ter jim v okusno obedovanje služili.

Nil je blizo izliva (Ausflu) več kot 1000 m. širok. Ako voda prezgodaj odteče ali ako nekteri oddelki zemlje niso pod vodo, ljudstvo žaluje in piška ko sprevidi lakoto in revščino.

Ako Nil doseže 16 cm., tako imajo slovečnost. Kajti kadar je omenjena visokost vode, takrat je naj

veča in zadostna, zato se vse raduje in hvali z znamenji, vpitjem in molitvami svojega Alaha, v kterega imenu in zahvalo se zdaj prederò zabrambe in odprò nebrojni izlivi, ki peljejo mastno vodo da leč po poljih in livadah. Egiptovske zemljišča se po takim vplivu Nila razdeli v dvojno vrsto, namreč I. reda „rãje“, drugi „scharaki“. Prvega reda zemlja je koj v začetku odtoka voda, ki se vrši vže pred mesecem februarjem. Kmetje sejejo grah, lečo, deteljo, pšenico, bob in posebno ječmen, kterega konjem dajejo namesto ovsã, kteri tam ne raso. Prva žetev je bila ravno v času, ko smo tja prišli t. j. v začetku aprila.

Na drugi red — scharaki — zemlje sejejo trikrat na leto, po zimi, po leti, v jeseni in sicer, treje sladkorjovo, riž, bombaž, indigo, tabak, turšico, poper ricino itd. Sejejo pa tako-le: kadar jo voda po kanalih odtekla ter se ostalo blato nekoliko vtrdilo, potrosi kmet dotično seme na še nekoliko vlažno zemljišče, potem je potlači z nekakim cilindrom, okroglim hlodom. To je vae deo afrikankega kmeta. Sicer se vidi tudi orala pa tako primitivna, da se zdi to so igrače za otroke. Védkrat srečaš kmeta vrnivšega se s polja ki pod pazduho nese oralo kakor naš kmet dežnik, ako ga ne rabi.

Med drevesi so Datelne poglavitne. Take drevesa so visoke, ponosno ravno rastejo, so res krasne. Pa ne le da so lepe, koristne posebno so zato, ker od njih živé večinoma vbogi ljudje, kakor naši furlani skorej edino s polento.

(Dalje prih.)

lonca v Mariboru vpeljal tega, kar se je v Ljubljani poskušalo in se tudi obneslo? Jaz ne najdem nobenega pametnega, vtemljenega razloga. Jaz vprašam dalje: Zakaj nje. ekscelencija tega vzorca ni vporabil tudi v Celji? Celje šteje več slovenskih učencev kot Maribor. Celjske prebivalstvo vedno in vedno tirja, da se mu da enakopravnost; ali tam je še neki drugi nedostatek.

Vše prej sem omenil, da slovenski učenci, ki so imeli na ljudski šoli pouk v slovenskem jeziku, ne razumejo zadostno nemški jezik, ko imajo vstopiti v srednjo šolo. In kaj se godi? Takega učenca spoznajo pri vsprejemnem izpitu kot nepodobnega, in vrnejo ga v pripravljavni razred. In tam je nastavljen učitelj, kateri nima drugega učiti ko nemščino, matematiko in, kakor mišlim, tudi verstvo v nemškem jeziku. Vpeljano je tedaj neko leto, med katerim se otrokom nekaj v glavo vtepa, in se le po končanem letu more učenec vstopiti v srednjo šolo. Jaz le vprašam: Kako pridemo prav mi Slovenci do tega, da mora naša šolska mladina zaradi pomanjkljivega znanja nemškega jezika eno leto izgubiti? Zakaj nismo Nemcem enakopravni? Za Nemce ni nobenega pripravljavnega razreda. Saj je tudi naravno, da oni, ker so imeli pouk v nemščini, lahko tudi zadostujejo zahtevam. Prav to tirjamo tudi mi. In temu bi bilo pomagano in nedostatek bi bil odstranjen, ako se vpeljejo slovenske paralele. Nje. ekscelencija je vendar vedno priznaval, da imamo pravico do te tirjatve, in jaz le ne vem, iz katerih razlogov se nje. ekscelencija vstavlja, da teh paralele ne vpelje. Jaz nje. ekscelencijo resno opominim, naj vže popusti te svoje pomislilike in da se našim sicer skromnim, pa opravičnim željam in zahtevam v vsem obsegu izkaže pravico.

Kar zadeva Pazin, sem vže večkrat opozoril na vredbo naučnega ministra Conrad-a. Ta minister je bil izdal vredbo, valed katere se imajo v Pazinu vpeljati paralele s hrvaškimi kot učnim jezikom. Ta ministeraka vredba se še ni preklicala in je še v svoji veljavi, in jaz sem v javnem govoru poganjal in tiral, da se ta vredba izvrši. Zakaj so takrat paralele niso vpeljale? Edino zaradi nekega poročila deželnega šolskega sveta, da tam ni primernih prostorov. (Cujte! Cujte! na desnici) Od tistega časa je preteklo več let, in jaz mislim, da bi se bili taki prostori tudi dobili, ko bi bil imel naučni minister resno voljo paralele vpeljati. Jaz opozirim nje. ekscelencijo še na nekaj. Iz Pazina se ima gimnazij predstaviti v Pulj. Včeraj sem celo čital, da je za ta gimnazij vže ravnatelj imenovan.

S tem, da se nemški gimnazij prestavi iz Pazina v Pulj, postanejo vsi ti prostori prazni. Odpadel bode tedaj še tisti edini razlog, ki se je navajal proti vpeljavi paralele na tem gimnaziju s hrvaškim učnim jezikom. Seveda bode nje. ekscelencija spet rekel: Celi gimnazij odpade, so tudi paralele nemogoče. Potem pa zahtevam od njegove ekscelencije, da se tam za hrvaško in slovensko prebivalstvo ustanovi poseben nižji gimnazij. To je naj manj, kar mi po pravici zahtevamo. S tem bode vstreženo tudi prošnji, katero je občina poslala do naučnega ministerstva. Jaz priznam, kar je neki poslanec te strani (desnici) vže prej rekel, da mi nimamo ničesar proti temu, če se v Pulji skrbi do se vzgojejo otroci uradnikov in vojakov; a taisto se po pravici tirja tudi za ogromno večino hrvaško-slovenskega prebivalstva v Istri. (Prav res! na desnici.) To prebivalstvo nima do sedaj nite jedne srednje šole, in če se enkrat še gimnazij prestavi v Pulj, potem sem prepričan, da bode šole le malo dijakov iz Pazina v Pulj, ker Pulj je glede na stanovanje, hrano in preskrbovanje zelo drago mesto. In kaj bode na vse to preostajalo kakor da hrvaško prebivalstvo ohrani svoje otroke doma, kar pa gotovo ne bode pripomoglo k povzdigi kulture in omike, ampak prav nasprotno se bode doseglo. In vendar si je naučna vprava postavila to zadočo, da bi ljudstvo v omiki ne zaostajalo. Tukaj tedaj bi bila prilika, to pokazati, in sicer ne z besedami, ampak v dejanji; zato tudi pozivljam nje. ekscelencijo da to zadevo resno preudari in da prej ko mogoče vstanovi v Pazinu poseben nižji gimnazij s hrvaškim kot učnim jezikom; naravno je in rad priznam, da se ima tudi nemščina na podlagi materinega jezika učiti kot obligaten predmet. Potem bode mogoče, da bodo učenci iz tega gimnazija prestopali na višji gimnazij ali v Trstu ali v Pulji.

Pa še neka nevarnost tiči tukaj, če se tam ne napravi nižji gimnazij s hrvaškim kot učnim jezikom. Tisti stariši namreč, kateri bodo mogli, ne bodo svojih otrok pošiljali v Pulj, ampak v Koper, kjer je vže italijanski gimnazij; in kake nasledke bi lahko to imelo, ne maram dalje razviti. Drugi stariši bodo pa svoje otroke pošiljali na Reko; in kake nasledki bodo tukaj, naj si vsak sam misli. (Poslanec dr. Vitežič: Prav dobri nasledki!) Tedaj tudi v državnem in političnem interesu je, da se tam vstanovi nižji gimnazij s hrvaškim kot učnim jezikom in da se kaj stori tudi za hrvaško prebivalstvo.

Zdaj hočem govoriti še o Trstu. Tudi mestni svet šteje lepo število slovenskih učencev na gimnaziju. Tudi tukaj bi se priporočalo, da bi se vendar

enkrat začelo resno delati in storilo kak korak, da bi bilo tudi tam za učence preskrbljeno gledé pouka v materinem jeziku.

(Konec pride).

Dopisi.

Dunaj dne 14. maja (izv. dopis).

Učraj v večerni seji okoli 11. ure se je končala razprava o državnem proračunu za leto 1890 in bila je sprejeta dotična finančna postava, valed katere znašajo vsi stroški gl. 548,303.035 vsi dohodki pa gl. 548,820.006, tako da se pokaže čisti ostanek v znesku gl. 2516.671. Pri trgovinskem ministerstvu govoril je od slovenskih poslancev gosp. Dr. Ferjančič, kateri je zagovarjal in priporočal zgradbo Loške železnice, to je železnice od Loke do Divače, od koder je že železnica do Trsta speljana prek Herpelja; Koroški poslanec Steinwender je pa priporočal zgradenje železnice čez Turo in Predel kot najkrajšo zvezo s Trstom, pemski poslanec Dr. Russ je pa v sinočni seji pobijal to železnico in ono, ker po njegovem mnenju in prepričanju bo morala država itak v kratkem južno železnico poddržati ali kupiti in potem odpade potreba da bi se druga s Trstom iskala ker bi vsaka druga proga do Trsta dolala sedaujo konkurencu, in nikakor ne kaže, da bi država sama sebi konkurencu delala.

Ker bi stalo zgradenje železnične proge čez Turo do Trsta, bodisi čez Predel bodisi od Loke po krasu nad gl. 50 milijonov, ni upati, da bi se vlada kodaj tega dela lotila ni to tem manj, ker so mirodajni vojaški krogi proti železnici Pradelški zaradi prebližne laške meje, in bi nevihte, burja in zameti promet po železnici od Loke po krasu še bolj pogosto vstavljali, kakor se to sedaj godi na južni železnici med š. Petrom in Divačo.

Prilagodnost ima edino le železnica od Logatca po Vipavskem do Gorice, ker bo ta manje stroškov prizadela in ker je strateškega pomena, jo zahtevajo ravno merodajni vojaški krogi. Pa tudi za zgradbo železnice od Ronk do Cervignana je jako malo upanja, od kar se je pokazalo, da bi dajala jako pičle dohodke, in tudi zaradi tega, da jo merodajni krogi nameravajo združiti z lokalnimi železnicami, ki bi se imele graditi od Gorice do Ogledja in do Cervignana, katere obetajo tudi prav malo dohodkov.

Naravno je, da je bila pri obravnavi trgovinskega ministerstva razgovarjanje o socialnem vprašanju; tudi trgovinski minister je pri tej priliki o tem govoril in sicer sledeče: Govoreč o delavskih štrajkih pravi minister: „Jaz porabim to priliko, da označim obnašanje vlade gledé državnih tovarniških delavcev 1. maja in opominim, da je bilo postopanje vlade, ko so delavci tirjali, da bi se 1. maja delo vstavilo in tako ustanovil samovoljno praznik, naravno, če se je ona taki tirjatvi ustavila že iz zvišene načelnega stališča. Znano je, da prikivajo agitatorji delavcem napredek, ki se je storil prav v Avstriji, da bi se zagotovilo in zboljšalo gospodarsko stanje delavcev. Z nekako zadovoljnostjo smemo priznati, da so se sukali sklepi berlinske konference, kakor: za brambo delavcev gledé uredbe nedeljskega počitka, dela otrok, vporabe mladih delavnih pomočnikov, in dela žensk v tovarnah; prav v okviru že voljavnih avstrijskih postav za brambo delavcev; pa še to je treba priznati, da je Avstrija gledé odločbe maksimalnega dnevnega dela šla še čez sklope berlinske konference. Da so se dogajale take postave s pomočjo vsih strank, to je zasluga te visoke zbornice. Dolžnost vlade pa je proti izpreletom zapeljivega ljudstva, kojih se pa trezni do avstrijskega deležili, o pravem času zdatne korake storiti, da se prepreči v meščanstvu, da je ono in njegovo delo in pa plod marljivosti njegove pod čuvajočim in krepkam varstvom državne sile.“

Tudi poljedelski minister se ni mogel ogniti delavskega in socialnega vprašanja, katero gotovo globoko vega tudi v km. tjski stan. Poljedelski minister je rekel, da se je za zboljšanje delavcev pri nas že marsikaj postavno vredilo, da se vsega še ni storilo in da se bo dalo v tem oziru še marsikaj doseči. „Da bo pa mogoče namen doseči, treba je, pravi minister, da pridejo tisti, ki delavce najemajo, in pa delavci sami do prepričanja, da je le tedaj obema odloč na v resnici dobra sedajnost in prihodnost, ako se obema dobro godi. Pri tej priliki naj omenjam milijonarjev. V nekaterih krogih se veselijo, ako se o kapitalu veliko govori in se kapital proglašja kot vir vse revščine v tem življenju. Imenuje se pri tej priliki kapital, meni se pa kapitaliste in to izvira iz zavisti, ki je človeku nekako prirodna in se kaj rada preobrača v sovraštvo. To ravnanje morda vgaja kakim namenom, ali temu namenu, da bi se zboljšalo stanje delavcev, gotovo ne služi. Kapital ni vir in vzrok vse revščine na svetu, ampak ravno narobe: vsaka dežela, vsak kraj, kjer kapitala ni, postane revščina na sebi. Jaz bi toraj resno svaril, da bi se milijonarjev toliko ne razvijalo, in v tem oziru ni drugega treba, kot le za to skrbeti, da ka-

pital ne postane zlato tele in da bi človeštvo ne okoli njega plesalo. To se mora zabraniti ali kapital sam na sebi je potreben.

Da pa kapital ne postane zlato tele, treba je le to: ne sme se trpeti, da se vse v blato teptá, kar se tiče vere, da se ne osmeši vse, kar je ž njo v zvezi; ne sme se trpeti, da se smatra prihodnje življenje kot smešno in premagano stališče, in da se ne osmeši vera v Boga. Ako boste to storili in trdno se tega držali, da se ohrani spoštovanje do vseh deset zapovedi Božjih, potem bo lahko doseči, da se bodo spolnovali prve štiri, na katerih sloni avtoriteta sploh, in sicer v državi, v družini in povsod; potem bodo dale štiri zapovedi Božje gotovost, da bo država tedaj, kadar je boste klicali na pomoč zaradi prestopka sedme zapovedi Božje, imela potrebno moč dati tudi znatno pomoč. Če pa zgine vera v Boga, zgine gotovo tudi vera do avtoritete in potem bo država težko več moč imela pomagati, kadar se bode tu ali tam prelomljala sama pogovet.“

Te besede ministrove so bile strašno razburile levico in posebno njenega Achilla, pl. Plenerja, kateri je mislil, da je minister grajal in obsojal kapital sploh; postavil se je toraj po robu in imel strašen govor v liberalnem zmlu.

Kedar je pa potem minister prečital dotični del svojega govora, in dokazal, da je on prav nasprotno kapital branil a ne obsojal, moral je Plener, Achil svojo filipiko preklicati izgovarjaje se s tim, da je le površno govor ministra poslušal in ga slabo razumel. Seveda je to učinilo na poslance velik vtis in proizročilo na desnici zadoščanje, na levici pa poparjenost.

Govoril je pri obravnavi poljedelskega ministerstva dež. glavar Kranjski dr. Pokluka in dokazoval potrebo pošusnja ljubljanskega močvirja ter vladi priporočal, da bi v ta namen predložila v prihodnjem zasedanju dotično postavo.

Pri razpravi pravosodnega ministerstva se je vrtela vsa obravnava skoraj izključljivo le o novem kazenskem zakonu in o poravnavi na Pemskem; le štajarski poslanec g. Vošnjak je govoril stvarno in se pritoževal o nepravilnem ravnanju nekaterih uradnikov na Štajarskem in zahteval, da se vže vvede jezikovna enakopravnost.

Pravosodni minister je opotovano lepo in dostojno govoril; zadržil je — kar si moramo posebno zapomniti — da je samo na sebi umevno, in da ne more drugače biti, kakor da se imajo vsi sodnijske vloge reševati le v tistem jeziku, v katerem se vlagajo, in da bo tudi za to skrbel, da se bo tako ravnilo; vsak slučaj pa, v katerem bi se tako ne postopalo in bi on za to zvedel bode dal proiskavati in potem skrbeti, da se krivica odstrani.

Slovenski čitatelji, ravnajte se potem; podajajte pri sodnijah slovenske vloge, pazite, da se vam rešujejo v slovenskem jeziku, in če bi se to ne zgodilo, pritožite se na višje sodnije, in če bi še tukaj ne dobili pomoči, obrnite se proti taki nepostavnosti naravnost do pravosodnega ministra, in pri njem boste gotovo tudi pravico našli.

Biljana, 7. maja. (Gospodu J. Vodopivcu v Rimu — v obrambo članka „Rak na telesu primorskega ljudstva“, „Soča“ t. i. št. 13 in 14.)

„Spomni se o gospod kaj se je nam zgodilo, ozri se in poglej na sramoto našo. Osirotili smo — brez matere — naše matere kakor vdove... K Egipetu smo stegnili svojo roko in Asirce, da bi se nasitili kruha. Naši očetje so grešili in ni jih več, in mi nosimo njihove pregrehe.“

Ta obupna tožba prorokova mi vedno šumi po glavi, kadar koli se spomnim na znano pogubno aleksandrovanje naših slovenskih žen in deklet. Svoje pomislilke nasproti aleks. sem nekega dne zapisal in vtemelj-ne poslal „Soči“ ki jih je natisnila pod naslovom „Rak na telesu primorskega telesa.“ Kolikor vem so ta članek v njegovi vsebini odobraval, ki imajo besedo v tem in tudi ljudstvo — izvzemši Aleksandrince.

Pozabil sem bil vže članka, in ta teden kar naenkrat naletim na 18. št. „N. Soča“, v koji me dopisnik J. Vodopivec zavrača — — — iz Rima. Velika — pa tudi majhna čast! Jaz sem v svojem članku trdil in dokazal, da aleksandrovanje škodi: 1) otroku na telesu in duši 2) možu, ki ga izpostavi raznim nevarnostim 3) ženi, na pravstvenosti — in po tej — veri 4) občini, ker ni več dobiti delavk 5) premoženju dotičnih, ker se nikjer ne vidi blagoslova, da si so nekatere domov prinesle — do 4000 fr. — in vendar so še to, kar so poprej imeli — po lahkoživnosti izgubili 6) državi, ker bode, če pojde tako naprej, v mnogih hišah kmečkih delavcev manjkalo. Tako moj omenjeni članek. Stržen pa zavračanja g. J. Vodopivca in končen vtis je: Aleksandrovanje je stvar naravna, neizplača se zanj segreti. Vse jedno je ali hodijo kat. slovenke matere tja doli ali ne — ker ne škodi niti otroku, niti ženi, niti možu, niti občini, niti državi, in če škodi, škodi ravno toliko kakor škodi n. pr. službovanje v Trstu.

Najprej odrekam g. Vodopivcu odločno sodbo „puncto“ aleksandrovanja — ker bi ne vtegnila biti njegova sodba — objektivna, verjetno da bi govoril „pro domo sua“. Mi se nismo in se nečemo dotikati svetosti tega ali onega ognjišča. A govoriti splošno in soditi o tem ali onem „prometu“ imamo pravico, katere nam niti gospod Vodopivec v Rimu ne more kratiti.

Očita mi gospod Vodopivec, da krivo, napačno sklepam iz nekoliko slučajev (da so — in sicer v precejšnjem številu mi ne more tajiti v kljub svoji iskreni volji) na vse aleksandrinke. Da bi bil pa jaz vse vrgele v jeden koš — je izmišljeno, kajti pisal sem „Soča“ št. 13 „In žalostna skušnjava nas uči, da padejo mnoge ... (reci mnoge ne — vse). Da se to godi to mi ne morete tajiti, gospodine! Ako bi bila žena v Trstu, bi se gotovo kaj takega ne zgodilo! Ea sam tak slučaj, naredi v mali vasi toliko razgledovanja da bi se celo aleksandrovanje moralo prepovedati, tudi ako bi se tak slučaj ne imel ponavljati. Sicer pa sam g. dopisnik sklepa iz nekotih slučajev, ki jih je videl v Aleks... da so vse Aleksandrinke dobre: tedaj aleks. nesškodljivo!!!

Gospod Vodopivec mi očita da sem pisal iz svoje domišljije. Trdim, da sem jaz, pisec omenjenih članek, imel naj manj stokrat več slučajev pred očmi kakor on ki je pisal svoj „popravek“. Ne živim sicer na tujem, v Rimu, niti sem živel na tujem kakor on... živel sem in živim mej ljudstvom svojim: smelo rečem da je poznan iz svoje skušnje in iz poročila časti vrednih sobratov duhovnikov, ki so v neprestani zvezi z narodom in opazujejo to rano, katero napravlja aleksandrovanje. Le tajite raka a rak bode razjedal naprej: dokler ne bo skoro več leka. Leta 1889 je v goriškem „Folium Periodicum“ str. 171 gospod visokocastiti župnik — renški pisal o pogubnosti aleksandrovanja. A rečem vam da je pikrejše pisal o tej stvari kakor jaz. Ali je tudi ta izkušani gospod župnik pisal — iz domišljije!? Ne, gospodine, mi smo doma in poznamo bedo in rane svojega ljudstva bolj, kakor tisti, ki na tujem živi že toliko let. (Konec pride.)

Politični razgled.

Prav štiri tedne je trajala proračunska razprava v državnem zboru; ali zraven podnevnih so se morale imeti še večerne seje, v katerih so se zraven v budgetu nastavljenih točk sprejeli še nekateri drugi nujnejši predlogi. Tako se je Kranjcem dovolila brez ugovora dolenska železnica, o kateri je posl. Šuklje sestavil obširno in temeljito poročilo; privolil je dalje drž. zbor, da bodo proste kolekov in pristojbin vse ustanove, ki se bodo napravile za učne in dobrodelne namene o priliki poroke nadvojvodinje Valerije; taka oprostitev se je tudi dovolila pismom in pogodbam, katere se bodo delale vsled pogozdovanja Krasa na Kranjskem in v Istri.

Pri razpravi o proračunu trgovinskega ministerstva je posl. dr. Ferjančič priporočal zgradbo železnice iz Loke v Divačo. Ko se je pa razpravljala proračun ministerstva za poljedelstvo je minister grof Falkenhayn na izzivanje levčarskih govornikov razvil nek socialno-politiški program in povedal, kako bi se dalo na krščansko-konservativni podlagi rešiti pereče socialno vprašanje. Minister je pri tej priliki povdarjal, da rešitev socialnega vprašanja drugače ni mogoča, kaker da ljudje spolnujejo deset božjih zapoved, verujejo v Boga in v prihodnje življenje po smrti, ker te tri reči so edina prava podlaga vsaki avtoriteti in vsemu družbinskemu človeškemu življenju. — Posl. dr. Poklukar je tožil, da vode napravljajo po nekaterih deželah mnogo škode, zato bi bilo skrbeti za njih regulacijo; isti poslanec je tudi izražal želje glede pogozdovanja Krasa in izsuševanja ljubljanskega močvirja. Posl. Vitezić je pa razpravljal in opisoval razmere kmetijske družbe v Istri, in pri tej priliki predlagal posebno resolucijo, — da bi se ta družba razdelila v dva oddelka, in sicer: italijanski in slovensko-hrvaški.

Proračun justičnega ministerstva je bil spet dal poved, da se je govorilo v pemaki spravi; mladočeški poslanci poslužijo se vsake prilike, da govoré o tem predmetu in zraven blatijo Staročehe; in ker jim vedno ni veliko mar za resnico, zato jim je minister grof Schönborn

resno priporočal, naj vže vender enkrat ustavi svoje hujskanje proti spravi, ter naj bodo pošteni in resnični. Več v tem iz dopisa z Dunaja.

Z gornje avstrijski in češki dež. zbor sta sklicana v kratko zasedanje; prvi se snide 20. in drugi 19. t. m.

Mladočehi so povedali, kaj hočejo. Oni želé dobiti le vodstvo naroda v roke, potem bodo pa skušali z lepa in po malem doseči to, za kar se poganjajo tudi Staročehe; nasproti vladi bodo prav zmerni in ž njo se tudi pogajali in marsikatero svojih dosedanjih tirjatev tudi popustili, samo da se jim posreči spodriniti Staročehe, in da pridejo novi možje na površje; kar zdaj oni štejejo „starim“ v greh, to boče njim v zaslugo. „Slov. Narod“ je s tem programom zadovoljen in pravi tak nekako, da ni prav, če „stari“ ampak da naj „mladi“ pobirajo „mrvice“, ki padajo z vladne mize. Mladim tedaj po njihovem izpovedanji skoraj ni za drugega, kaker da hočejo odstraniti „stare“, potem bi pa oni hodili isto pot, katero hodijo do sedaj „stari“. In tu naj nam še kedo reče, da „mladi“ ne iščejo same sebe!

V ogrskem drž. zboru so skrajni levčarji z ozirom na svojega oboževanega Kossuta predložili postavni načrt o spremembi domovinske pravice. Pri tej priliki je ministerski predsednik izjavil, da se vlada ne vstraši, ako se prične kaka razprava o tem predmetu. Predlog se je izročil v pretresovanje posebno okseku.

Domače in razne vesti.

Procesija na Sv. Goro prih. ponedeljek 19. t. m. — Med tem ko ta naš list izide, je gotovo namenovana procesija vže oznanjena po vseh duhovnijah naše nadškofije. Po nasvetu kat. društva na Dunaji lanskega leta, da bi se priredile take procesije, je katol. društvo za Gorico procesijo nasvetovalo in za njo vse potrebno vkrenilo. Imela se je prirediti koj lanskega leta, pa radi raznih pomislekov proložila se je na letos, in sicer prav v sedanjih časih meseca maja, ki je M. D. posvečen, v katerem tudi 24. t. m. obhaja sv. katol. cerkev njen poseben praznik pod naslovom: Pomoč kristjanov. Zna se sicer, da je v tem času na polji, pa tudi pri sviloprejkah mnogo dela. Vender je naše kat. društvo iz tehničnih vzrokov sedanjih časih izvolilo, in Nj. Pravišenost pred. knez-nadškof so vse odobrili, vrh tega še obljubili, da bodo sami ta dan na Sv. Gori imeli slovesno pontifikalno mašo. S tem pa so ovrženi vsi morebitni pomisleki.

Pomislekov v resnici tudi ni, ker dohajajo sporočila iz raznih duhovnij, ki zagotavljajo, s kako velikim veseljem je ljudstvo sprejelo vabilo, da se procesije vdeleži. Tako n. pr. pride po sporočilu s Krasa iz malih duhovnij Temnice in Lipe blizo 500 oseb, iz Čepovana čez 200. Po vseh došlih sporočilih in vsled navdušenja našega vernega ljudstva za božjo pot na Sv. Goro, pričakuje se, da boče vdeležitev ogromna, kakor leta 1872.

Saj je namen procesije izprositi po priprošnji pred. D. M. to od Boga, kar je nam vsem naj dražje, da Bog ohrani in blagoslovi Sv. Očeta in kat. cerkev, pa tudi Nj. Velič. presvitl. cesarja, cesarsko hišo in nam čez vse diago Avstrijo. Hudi časi so nastopili za Sv. Očeta in za našega presvitl. vladarja. Radi tega je treba da se zatečemo tje, kjer dobimo gotovo pomoč.

Tukaj objavimo ob ednem red procesije:

1. Procesija se vzdigne iz Velike cerkve ob 3^{1/2} zjutraj: nji se pridružijo štiri mestne fare z duhovniki in redovniki.

2. Župnije z dežele se bodo zbrale na trgu „Caterini“; okol trah se bodo tako vredile, da se nepretrogoma pridružijo mestni procesiji: občine iz hrbov pa naj se pridružijo, kjer se jim boljši zdi.

3. Začelo se bo z litanijami Matere Božje, potem se bo molil rožni venec in se pele druge pesmi.

4. Župnije bodo vstopile v cerkev skoz velika vrata, bodo morale pa spet iz cerkve skoz stranska vrata.

5. Ko vstopi mestna procesija, se zapoje pesem: zdrava merska zvezda. („Ave maris stella“.)

6. Ob sedmih bo slovenska pridiga, potem pa maša pri oltarji Matere Božje.

7. Ob osmih se bo pridigalo italijanski. Po pridigi bodo prevz. knez in nadškof peli slovesno škofsko mašo in dali papežev blagoslov; h koncu se bo izpostavilo Najsvetejše.

8. S tem bo romanje končano.

9. Ta red so potrdili prevz. knez in nadškof.

Vladika Strossmayer mudil se je, potovaje v Rim, petek večer v Gorici.

Vmril je preteklo saboto 9. t. m. v Ober-Döblingu blizo Dunaja Julij Cezar grof Strassoldo-Grafenberg, ki je kot okrajni komisar ali z naslovom o. kr. okr. glavarja par let služboval pri o. kr. okr. goriškem glavarstvu.

Mestne volitve. Tudi volivci II. razreda so se v svoji večini odločili za one kandidate, katere je bila postavila konservativna stranka. Toliko volivcev iz II. razreda vže dolgo ni prišlo na volišče, kaker ta pot. Volilna borba je bila huda in agitacija od obeh strani, t. j. liberalne in konservativne, nenavadno živahna; posebno „Corrierejeva“, oziroma stranka, ki gospoduje in ukazuje v mestni hiši, je bila napela vse sile, toda zaman, Oddanih je bilo 509 glasov; od teh je dobil grof Fr. Coronini, katerega sti kandidovali obe stranki, 503, gimnazijski prof. Culot Jož. 316, svetovalec okrožne sodnije Leop. Budau, kateri je bil kandidovan in predlagan od Slovencev, 306, in mestni učitelj in c. kr. stotnik Ant. Jacobi 300, v manjšini so ostali E. Luzzatto, J. Cristofoletti in dr. Fr. Marani, kateri je bil propadel vže v III. razredu. Letošnje mestne volitve kažejo, da so se Goričanom začele oči odpirati, ker so pri vsem pritisku in hudi agitaciji popustili kandidate, katere je priporočala do sedaj samooblastno gospodujoča židovsko-liberalna stranka; seveda so k takemu izidu mnogo pripomogli tudi Slovenci, ki imajo posebno v drugem razredu še precejšnje število glasov. Konečno naj le še omenimo govorico, katere se je dan pred volitvijo in brzkone le kot agitacijsko sredstvo raznašala po mestu, da bodo vsi dosedanjí mestni svetovalci, ki pripadajo k liberalni stranki, odložili svoje mandate, ako konservativci zmagaajo v drugem razredu. Bomo videli! Danes v petek voli še prvi razred ednega starešino. Izid volitve naznanimo v prihodnjem listu.

Ravno zdaj slišimo, da je tudi v I. razredu zmagal kandidat konservativne stranke Ciril Borotoloti s 155 glasovi, proti Cristofolettiju, ki je dobil 102 glasova.

Samomor. Na bregu Soče blizo Št. Andrežu našli so pretekli torek celo možko obleko. Slutili so precej nesrečo. Prinesli so najdeno obleko na glavarstvo, in tukaj so jo spoznali kot lastnino nekoga g. Jožefa Pichler, profesorja na gimnaziji v Ljubljani.

Iz pisma, ki so ga našli v obleki, razvidi se, da je trpel Pichler na neki neozdravljivi bolezni, kar je bilo najberže vzrok njegove nesrečne smrti.

Trupla niso še našli.

Poroka Nj. visokosti nadvojvodine Marije Valerije, hčere presvitlega cesarja, bo 31. julija, ker si ta dan želi presvitla cesarica — Nj. Velič. presvitli cesar naročil je za to priložnost dragocen namizni nastavek ki tehtá 18 kilogr. v vrednosti 10 tisoč gold. — Tri četrt leta rabil je zlatar, da je naročeno delo izvršil.

„Slovenski Narod“ prinesel je pred kratkém čudno vest in sicer da mislijo trije duhovni škofije poreško-pulske prestopiti k pravoslavni cerkvi in ž njimi in drugih svetnih oseb slovanskega rodu iz Trsta in Reke. — K tej vesti opazi dunajski „Vaterland“. „Znae se težje in početja liberalnega „Slov. Narod-a“ giede na vse, kar zadeva kat. cerkev, njene ustanove in njeno duhovščino, kar smo v svojem listu vže večkrat dovolj označili. Sovraštvo tega lista proti katoličanstvu in pa njegove težnje k razkolu pokazale so se tudi v tem slučaju. Imenovani list Mlado-slovencev sumniči pri tej priložnosti Poreškega škofa, kar dovolj označi stališče tega lista, ki črni tudi s tem tri katoliške duhovne. Jedro te neverjetne vesti pa je v tem, da „Slov. Narod“ ima vže za dognano stvar to, kar željno pričakuje.“

O noni, novi bolezni zaukazalo je bilo c. k. ministerstvo notranjih zadev, da zdravniški vse slučaje bolezni tej enake natanjko preiskujejo. Po došlih sporočilih o vseh slučajih v Avstriji, kjer so sumili, da je nova bolezen, se je pokazalo, da se bile dotične osebe ali nervozne ali pa histerične, ter da je bilo dolgotrajno spanje le navadni nasledek teh vže znanih bolezni in da ni bila nikaka „nona“.

Lepo število žensk z Dunaja in iz Prage je vložilo prošnjo, da bi se jim dovolil pristop na vseučilišča. One vpirajo svojo prošnjo na to, da se ženstvo ne smo popolnoma izključiti od višjih študij, ker v Avstriji ostane povprečno 40% žensk neomoznih. Pred vsem prosijo za pristop na modroslovsko in medicinsko fakulteto; zato pa tudi želé, da bi se osnovali posebni ženski gimnaziji, na katerih bi se mogle pripravljati za vseučilišča. Potem naj pa še kedo reče, da ne živimo v dobi ženske emancipacije!

Zahvala slovenskim državnim poslan-
cem. Politično društvo „Edinost“ je valed odboro-
vega sklepa postalo drž. posl. Ivanu Nabergoju na-
slednje pismo:

„Odločno Vaše in drugih slovenskih poslancev
postopanje ob priliki ravnokar vršede se poročunske
debate na korist naroda slovenskega v obse in tr-
žabkih Slovanov posebej, zbadilo je mej našimi ro-
doljubni pričetno zadovoljstvo. Tržaške Slované pre-
sinja čut iskrene hvalečnosti do dotičnih gospodov.
Slovenstvu daj Bog tako odličnih zastopnikov pri
vsakej priliki, in zmagaj sveto naše stvari je zagot-
ovljena!“

Odbor političnega društva „Edinost“ čuti se
dolžnega in poklicanega, da izreče v imena vsega
primerkega Slovanstva iskreno čutjeno zahvalo Vam,
volepospotovani gospod poslanec, kakor tudi gospodom
poslancem dr. Ferjančiču, dr. Vitežiču, Klunu, Sak-
laju, dr. Gregorcu in dr. vitezu Tonklju na odloč-
nem, rodoljubnem navdahnjenem delovanju. Bog plati
stotokrat, kar storite na korist millega nam naroda
slovenskega!

Vas pa, volepospotovani gospod poslanec, pro-
simo najudaneje, da prijavitite to našo zahvalo dotič-
nim gospodom poslancem.

V Trstu, dne 3. maja 1890.“

Tiskarna „Artigianelli dei Figli di Maria v
Trentu (Trient) prodaja zdaj po znižani ceni 90 nov.
s pošiljateljico red, pri njej leta 1888 izdano knjigo:
„Repertorio per le Amministrazioni delle Chiese e dei
Benefizi, contenente: Istruzioni, prescritti, ordinanze
e leggi nonché decisioni del supremo Tribunale am-
ministrativo e della suprema Corte di Giustizia in
materie di Amministrazione ecclesiastica.“

Kdor je več italijezika ne bo se kesal, če se-
že po tej knjigi.

Listnica vredništva. Dopisniku „Iz
goriške okolice“: Pride na vrsto prihodajč, ker za
dansa je nam primanjkovalo prostora.

C. kr. priv. zavarovalno društvo

„Avstrijski Feniks na Dunaji“
ustanovljeno leta 1860.

Naznanja slavnemu občinstvu da spre-
jema zavarovanja proti toči.

Glavni zastop v Gorici
Nunska ulica št. 3.

Ganz seid. bedruckte Foulards n. 1.20
bis n. 3.90 p. Met. (ca. 350 versch. Defina) — vers. roben-
u. stückweise porto- und zollfrei in's Haus das Seidenfa-
brik-Dépot G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.), Zürich.
Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

A. MAZZOLI
LASTNIK
DROGERIJ V VIA DEI SIGNORI IN VIA
GIARDINO V GORICI
ima veliko zalogo

bakrenega vitrijola

iz znane tovarne kemičnih izdelkov v Aussig na
Penskem. Merodajni vinorejci priznali so, da je ta
bakreni vitrijol boljši kakor vsak drugi.

V zalogi dobi se tudi Cement Portland prve
vrste, iz slavnoznanne tovarne gg. Egger in Lüthi v
Kufstein; kakor tudi rimski Cement (Calce idrau-
lica) iz Weissenbach. Ti dve vrsti „Cementa“ odli-
kujeta se od vseh drugih, ki so sedaj v prometu.

Nadalje preskerbljen je s Carbolineum t. j.
tekočino, ki je izvrstno preservativno sredstvo proti
mokroti črvovinu in guj lobi lesu; zlasti priporoča
se za reči, ki so izpostavljeni vremenskim nezgo-
dam ali pa ki so pod vodo.

Ta „Carbolineum“ rebi se tudi z najboljšim vsp-
hom proti nekaterim merčesom, ki posebno sadnim
drevom veliko škodo delajo.

Vedno dobivajo se tudi raznovrstne oljnaté in
suhe barve, kakor tudi čopiči.

Cene so primerne in ni bati se nobenega
tekmovanja.

VINSKE IN SADNE STISKALNICE
najnovejša sestave prav pripravne in za 20% bolj
močne kot druge.

NA DERŽAVNI SADNI RAZSTAVI NA DUNAJU

meseca oktobra 1888 kot naj-
boljše spoznane in s Prvim
darilom obdarovane.

MLINE za grozdje in
sadje
izgotovljajo in prodajajo
Ph. Mayfahrt et Co.

Fabriken landwirthschaftlicher
u. Weinbau-Maschinen.
Eisengiesserei und Dampf-
hammerwerk

Dunaj II, Frankfurt a. M. u. Berlin N.
KATALOGI in usako pojasnilo na zahtevanje
gratis in franko.

— Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo. —

Izdaten, stalen, postransk
dohodek si lahko prislužijo spo-
sobne in zanesljive osebe (do-
služenim žendarmom se daje pred-
nost), ki pridejo večkrat z občin-
štvom v dotiko.

Poprašuje se:
„G. S. 1890,“ Graz postlagernd.

PRODAJA PAPIRJA

Tiskarna Pallich
v Gorici — Travnik 6

Prodajam po najnižji ceni vse, kar je po-
treba za pisanje in šolsko rabo. Tiskam knjige
in drugo. Imam v zalogi tiskovine za občin-
ske vrade, šolske, molitvene knjige, listo ilu-
strovane in za modo, slovstvena dela vseh
strok.

Tiskovine vsake vrste se oskrbujejo točno
in najceneje.

Nadejaje se mnogih naročil se priporočam
z odličnim spoštovanjem

J. Pallich.

Pošilja blago dobro spravljeno in poštnino prosto!

Teodor Slabanja
srebrar v Gorici, ulica Moravli št. 17.

priporoča se vljudo pri visoko častiti du-
hovščini v napravo cerkvenih posod in
orodja najnovejše oblike, kot: monstrane,
kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji po-
zlati in posrebri. Na blagovoljno vprašanje
radovoljno odgovarja.

Pošilja blago dobro spravljeno in poštnino prosto!

Nelle tutte traffiche nonché negozi di galanteria.

L'ottimo papire dei sigaretti
è il schretto

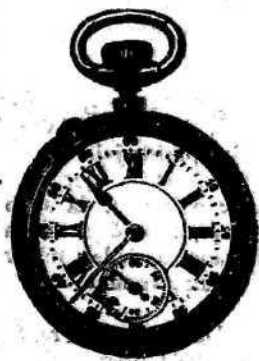
LE HOUBLON
FABBRICATO FRATELLI
CRAWLEY & HENRY
PARIGI
MEDAGLIA D'ARGENTO, ESPOSIZIONE UNIVERSALE PARIGI 1889

Deposito generale: OTTO KANITZ & Co. VIENNA.

Hübel urar na Travniku
v Gorici

ima veliko zalogo vsakovrstnih srebrnih in zlatih ur, katere o priložnosti, ko se čeli

ZAKRAMENT SV. BIRME
prodaja po tovarniški ceni.

Ure sreberne:

Cilinderca, ki se navije s ključem	stane gl.	7.50
„ remontoir, fine vrste	„	8.50
Ankorca, „ z dvojnim pokrovom	„	12.50
Cilinderca za ženske	„	9.50

Ure zlate:

Za možke, cilinderca, remontoir	stane gl.	24.—
„ „ ankorca, „	„	34.—
„ „ „ z dvojnim pokrovom „ „	„	44.—
„ ženske „ „	„	15.—
„ „ z dvojnim pokrovom	„	24.—

Za vsako prodano uro garantuje se edno leto. — Razun ur po imenovani ceni dobijo
se v zalogi tudi druge sreberne in zlate ure po prav znižani ceni.

Se spoštovanjem
E. Hübel.

V samih osmih letih po iznajdbi
na stotine priznanj pridobila si je:
**Rih. Gaertner-jeva tekoča fran-
coska likavna mast za čevlje.**

V eni minuti svetijo se čevlji
kot zrcalo, ne da bi jih krtali.

Pomažejo se čevlji samo s to mastjo in v trenutku
postanejo in ostanejo tudi črni in svetli saj za 8
dni. Mokrota jej nič ne škodi, da ta mast zabrani
celo, da se čevlji tako lahko ne premočijo. Priporoča
se posebno veleč. duhovščini, p. n. oficirjem, oskrb-
nikom, logarjem in sploh vsakemu. Pri c. in kr. vo-
jakih je že davno v navadi. — fudi konjska oprava
čisti se lepo s tem mazilom.

Pošilja se prosto pošt.: 2 skl. za 1.30, 6 skl. za
3 in 12 skl. za 4.80.

Kemična tovarna RIH. GAERTNER, e. in kr.
vojni oskerbovalec, Wien, Giselstrasse 4.
Prodaja se pri večih kupcih, usnjarih in čevljarjih.
V Gorici ima zalogo: EMILIO GENTILI, Via
Signori.